

Täysistunto

Torstai 10.11.2022 klo 16.03—19.26

2.2. Suullinen kysymys hallituspuolueiden linjoista EU-komission ennallistamisasetukseen (Anne-Mari Virolainen kok)

Suullinen kysymys SKT 181/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. Ja nyt vaihdetaan aihe-aluetta. — Edustaja Virolainen. [Hälinää] — Edustaja Virolainen, olkaa hyvä, ja muut hiljaa.

Keskustelu

16.33 Anne-Mari Virolainen kok: Arvoisa herra puhemies! Hallituksen linja ennallistamisasetuksen suhteen on ollut varsin sekava niin ennakkovaikuttamisen kuin kannanmuodostamisen osalta. Täällä eduskunnassa hallituspuolueiden rivit ovat rakoilleet, kun asiasta on äänestetty talous-, ympäristö- ja maa- ja metsätalousvaliokunnissa. SDP ja keskusta tulivatkin kokoomuksen kriittiselle linjalle, vihreät ja vasemmisto eivät. Eilisen välikysymyskeskustelun perusteella hallitus on nyt kuitenkin ilmeisesti tiukentanut linjaansa. Epäselvää on kuitenkin se, pysyvätkö vihreät ja vasemmisto hallituksen tiukentuneen linjan takana suuressa valiokunnassa, jossa Suomen kanta muodostetaan.

Kysynkin pääministeriltä: Voitteko luvata, että hallituspuolueiden edustajat suuressa valiokunnassa vastustavat komission asetusehdotusta ennallistamisasetuksesta ja pitävät suomalaisen kestävä metsätalouden puolta? [Välihuutoja — Suna Kymäläinen: Tässä vaiheessa vasta vaikutetaan eikä vastusteta!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja pääministeri Marin.

16.34 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on antanut yksimielisesti kirjelmänsä eduskunnalle. [Perussuomalaisten ryhmästä: 12 viikkoa myöhässä!] Eduskunta sitä paraikaa käsittelee. Erikoisvaliokunnat ovat antaneet lausuntoja suurelle valiokunnalle, ja suuri valiokunta tulee muodostamaan Suomen kannan, jota koko valtioneuvosto tulee EU:n neuvotteluissa edustamaan. Me teemme myös vaikuttamistyötä hyvin monella tasolla. Me olemme tehneet ennakkovaikuttamista niiden ennakkovaikuttamislinjausten pohjalta, mitä me olemme yhdessä sopineet. Ja kun me saamme suuresta valiokunnasta Suomen virallisen kannan, niin sitä me tulemme edistämään.

Itse olen esimerkiksi tänään tavannut Slovakian pääministerin ja keskustellut myös tästä ennallistamiskysymyksestä, metsistä. Toivon totta kai, että me löydämme jäsenmaista tukea itsellemme, tukea omille näkemyksillemme, joita me tuossa neuvottelussa ajamme. Mutta kaikkein huonointa vaikuttamista olisi se, että me sanoisimme etukäteisesti ”ei” — mitä kokoomus on esittänyt, etukäteisesti jo ”ei”, [Ben Zyskowicz: Eikä ole!] tapahtui mitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2022 vp

tapahtui, Suomi tulisi äänestämään vastaan. [Kokoomuksen ryhmästä: Ei, ei!] Silloin me käytännössä sulkisimme itseltämme vaikuttamisen ovia. Se olisi äärettömän huono strategia tilanteessa, jossa kyse on määräenemmistöpäätöksestä [Puhemies koputtaa] eikä yksimielisyyttä vaativasta päätöksestä. [Ben Zyskowicz: Tätähän kokoomus ei ole esittänyt, Petteri korjaa sen saman tien!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka tästä aihealueesta haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Virolainen.

16.36 Anne-Mari Virolainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Rouva pääministeri, te johdatte tätä hallitusta, te johdatte Suomen EU-politiikkaa, ja luulisi, että teidän intressinä olisi, että hallituspuolueiden edustajat toimivat sen linjan mukaisesti, mitä te eilen täällä välikysymysvastauksessa linjasitte.

Kuten todettua, hallituspuolueiden rivit ovat rakoilleet eduskuntakäsittelyssä. Esimerkiksi ympäristövaliokunnassa juuri vihreät ja vasemmisto vastustivat niitä muutoksia, joita SDP, RKP ja keskusta halusivat kokoomuksen linjan mukaisesti. Samoin eilisen välikysymyskeskustelun perusteella edelleen vihreiden ja keskustan kannat eroavat toisistaan kuin yö ja päivä. Keskustelussa, eilisessä keskustelussa siis, enemmistö asettui vastustamaan komission esitystä ennallistamisasetuksesta. Todennäköisesti siitä siis tulee myös suuren valiokunnan kanta. Kysynkin teiltä, ympäristöministeri Ohisalo, joka olette vastuuneuvottelija: edistättekö EU-pöydissä Suomen virallista kantaa, vaikka tämä olisi teidän eduskuntaryhmänne näkemyksen vastainen? [Jukka Gustafsson: Jos ja jos!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Ohisalo.

16.37 Ympäristö- ja ilmastoministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lyhyesti: ministerinä edustan sitä kantaa, jonka suuri valiokunta täältä ulos saa. [Anne-Mari Virolainen: Erinomaista!]

Vielä kysyn, kuten eilenkin kysyin, mutta en koskaan saanut vastauksia: nostaisitteko sieltä kokoomuksesta esimerkkejä sellaisista komission esityksistä, jotka ovat menneet alusta lähtien loppuun asti sellaisinaan läpi EU-päätöksentekoprosessista, kaikista niistä eri keskusteluista ja instansseista? Totta kai niihin esityksiin vaikutetaan. Kokoomuksen linja tuntuu olevan, että heitetään hanskat tiskiin tässä kohtaa [Ben Zyskowicz: No eikä ole! — Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Onhan se!] eikä vaikuteta Suomen näkökulmasta parempaan esitykseen. [Välihuutoja] Lisää kansallista liikkumatilaa, kustannuksia merkittävästi alaspäin, nämä keskeiset huomiot löytyvät jo hallituksen yhteisestä, yksimielisestä U-kirjelmästä, joka on tällä hetkellä se hallituksen yhteinen kanta. Ihmettelen tätä kokoomuksen EU-politiikan vaikuttamisnäkökulmaa, [Mari-Leena Talvitien välihuuto] että pitäisikö nyt todella sanoa muille, että eipäs tässä mitään vaikuttaa, että sanotaan ”ei”. Miksi [Puhemies koputtaa] me emme haluaisi vaikuttaa? Me ainakin hallituksena haluamme vaikuttaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Mykkänen. [Jukka Gustafsson: Eilinen populismi jatkuu kokoomuksella, olen pettynyt!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2022 vp

16.38 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä, ympäristöministeri Ohisalo, te tälläkin kertaa viittaatte siihen, että tämä on ikään kuin normaalia EU-politiikkaa, ja pyydätte meitä esittämään muita lakiesityksiä EU:ssa, jotka olisivat sellaisenaan menneet läpi. Ei, ainahan niissä vaikutetaan. Mutta minä pyydän teitä kuvaamaan, onko toista sellaista esitystä, joka olisi näin poikkeuksellisella tavalla velvoitteiltaan painottunut Suomeen kuin tämä ennallistamisasetus. Onko sellaista muistissanne teillä? Meillä ei ole. Ja tästä tämä kysymys lähtee, [Petteri Orpo: Kyllä!] että kun tämä on täysin poikkeuksellisella tavalla Suomeen kymmenkertaisella euromääräisellä kustannusarviolla painottuva kuin mikään muu, mitä olemme nähneet, niin eikö tässä olisi silloin pitänyt nopeasti tehdä kanta, joka on yksi kanta? Ja nyt kysyn pääministeriltä: kun tässä edelleen vastuuministeri, ympäristöministeri, sanoi, että on olemassa hallituksen yksimielinen U-kirjeeseen kirjattu kanta, jota hän edistää, [Ben Zyskiewicz: Se on muuttunut!] niin edistääkö hän nyt sitä kantaa vai, kuten keskusta on täällä tulkinnut, eri kantaa, [Puhemies koputtaa] jonka hallitus eilen täsmensi ja joka on vastaan tätä asetusta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja pääministeri Marin.

16.39 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän, että eilisessä välikysymyskeskustelussa ja nyt täällä kyselytunnilla kokoomus haluaa ikään kuin antaa ymmärtää varmasti suurelle yleisölle, että hallitus jotenkin suhtautuisi hirveän myönteisesti tähän ennallistamisasetukseen. Näinhän ei ole. [Perussuomalaisten ryhmästä: Vihreät ainakin! — Jukka Kopra: Löperösti!] Hallituksen alkuperäisessäkin kannassa tähän suhtaudutaan äärimmäisen kriittisesti johtuen juuri siitä, esimerkiksi, minkä itsekkin nostitte tässä puheenvuorossanne hyvin esille, että nämä kustannukset ovat Suomen näkökulmasta täysin kohtuuttomat. Tämä hallituksen alkuperäisenkin kanta on hyvin kriittinen. [Ben Zyskiewiczin välihuuto] Me olemme listanneet siellä ne kohdat, mihin me haluamme vaikuttaa. Kustannukset ovat yksi. Meille on aivan selvää se, että metsät ovat kansallisessa kompetenssissa. Ne kuuluvat jäsenmaiden päätösvaltaan, eivät EU:n päätösvaltaan. Nämä kysymykset ovat hallitukselle aivan selviä. Nämä ovat siinä U-kirjelmässä, jonka me olemme antaneet eduskunnalle, ja nyt eduskunta käsittelee tätä kokonaisuutta. [Ben Zyskiewicz: Mitä se Saarikko puhuu?]

Mielestäni tuossa hallituksen kirjelmässä ja niissä muodoissa, joita täällä eduskunnan valiokunnat esimerkiksi ovat ottaneet, ei ole kovin suurta eroa. Ehkä voitaisiin enemmän puhua sävyerosta, joidenkin yksittäisten sanamuotojen kiristämisestä — minulle se kyllä sopii. Me edustamme tässä [Puhemies koputtaa] tiukkaa linjaa, ja ilman muuta haluamme vaikuttaa tuon asetuksen kokonaisuuteen. [Ben Zyskiewicz: Onko saamelaislaissakin sävyeroja? — Vasemmalta: Kokoomus spinnaa!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Orpo.

16.40 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siis hallitus myöhästyi 12 viikkoa kannanmuodostuksessa, ja se on osasyynä siihen, että tämä esitys on Suomen kannalta täysin kohtuuton, kustannuksiltaan täysin poikkeuksellinen. Emme me tietenkään ole sitä mieltä, että nyt vain äänestetään ”kyllä” tai ”ei”, vaan nyt pitää vaikuttaa. Te ette tehneet sitä kunnolla ajoissa, mikä on fakta, ja nyt pitää vaikuttaa, mutta kun meidän huolestuttaa on se, että rivit ovat edelleen aivan sekaisin. [Vasemmalta: Niin kuin ko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2022 vp

koomus! Se, mitä metsäministeri Kurvinen puhuu, on aivan eri asia kuin se, mitä ympäristöministeri Ohisalo, ja me olemme huolissamme siitä, onko viesti nyt Suomesta komissioon ja Eurooppaan yhteinen. Siitä pitää teidän, pääministeri, huolehtia.

Mutta hallitus on muutenkin riitainen. Nyt me katsomme omituista näytelmää saamelaiskäräjälaista, jossa hallituksen johto nokittelee toisiaan julkisuudessa, [Kokoomuksen ryhmästä: Twitterissä!] ja me elämme erittäin vaikeaa aikaa. Sota jatkuu, meidän Nato-jäsenyyden käsittely on kesken. Meillä on inflaatio, energiakriisi, ruoan hinta nousee. Nyt jos joskus, arvoisa pääministeri, Suomi tarvitsisi toimintakykyisen hallituksen. [Puhemies koputtaa] Arvoisa pääministeri, onko teidän hallituksenne?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin. [Hälinää] — Nyt kuunnellaan pääministerin vastaus ja ollaan hiljaa. [Puhemies koputtaa]

16.42 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen aivan samaa mieltä. Me elämme poikkeuksellisen vakavaa aikaa. Meillä on sota Euroopassa, meillä on korkea inflaatio, energiakriisi, mahdollisesti tuleva talouskriisi. Tämä tilanne on erittäin vakava, olen täysin samaa mieltä. Ihmettelenkin sitä, että tässä hyvin vakavassa tilanteessa, jossa me myös yritämme saada Suomen Nato-jäsenyyden ratifioitua kaikissa maissa, kokoomus tekee hallitukselle välikysymyksen ja huomiosessa äänestyksessä pyrkii siis kaatamaan hallituksen tässä vakavassa tilanteessa. [Välihuutoja] Kysyisin kyllä, mikä kokoomuksen logiikka tässä on. [Keskustan ryhmästä: Mikä se kokoomuksen linja on?]

Ennallistamiseen liittyen: Me olemme tehneet vaikuttamistyötä. Esimerkiksi turvemaiden osalta olemme pystyneet vaikuttamaan, ja nyt me jatkamme tätä vaikuttamista. Kun suuri valiokunta ottaa kannan tähän, valtioneuvosto sitä vie ilman muuta yhtenäisesti eteenpäin. Me teemme kaikkemme, jotta nämä kustannukset alenisivat Suomen osalta. Me teemme kaikkemme, että näitä kaikkia muita huomioita, joita me olemme esiin nostaneet, saadaan vietyä vaikuttavasti eteenpäin, ja neuvottelut ovat vasta alkamassa. Neuvottelut ovat vasta alkamassa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei pidä paikkaansa!] Vasta joulukuun neuvostossa tätä tullaan käymään [Puhemies koputtaa] ensimmäistä kertaa ministeritasolla läpi. Tämä on pitkä marssi, ja siihen me tarvitsemme myös kokoomuksen apua. [Antti Lindtman: Äänestääkö kokoomus nyt sittenkin hallituksen luottamuksen puolesta? — Sosialidemokraattien ryhmästä: Se olisi viisautta!]